

הלכות פרשת פרה

הלכות פרשת פרה

א. גם מי שאינו נזהר לטבול בער"ש ישתדל מאד עש"ק פר' פרה לטבול זכר למקדש. וכן יתן צדקה בערב שבת זו, להפריש איש איש כפי יכולתו לצדקה, יתר על שאר הימים^א.

ב. בשבת שלפני פרשת החודש מוציאים שני ספרי תורה. בראשון קוראים בפרשת השבוע, ובשני קוראים פרשת פרשת פרה^ב שהיא מתחילת פרשת חוקת עד "והנפש הנוגעת תטמא עד הערב"^ג, ומפטירים "בן אדם בית ישראל יושבים על אדמתם"

עיונים והארות

הטהורים" פ' המלכות הטהורה שמתלבשת בין הקליפות מתחללת טהרתה וקדושתה כביכול.

והמלכות [השכינה] "פרה אדומה תמימה", "פרה" - כלומר שאות ה' שהיא השכינה מקבלת מהגבורות שבשמאל פ"ר דינים שהם ה"ג מנצפ"ך הרי פר"ה, וכך היא מתלבשת בקלי' נוגה לברר מהם ניצוצות. "אדומה" - פ' אדומה כמו שושנה, דהיינו כמו שבשושנה יש מעט לובן באדמיות שלה, כמו כן המלכות שנקראת פרה אדומה, מעורב בה רחמים שהם דינא רפא, בסוד כשושנה בין החוחים, שהם הקליפות, והיא יורדת שם ומבררת הניצוצות, ומעלה אותם מתוקות וטובות. "תמימה" - גימ' מלכות, שהמלכות תמימה מכל מו"ם מבחינת שור ת"ם. "אשר אין בה מום" - היינו המלכות דאצילות, בבחי' כולך יפה רעיית ומום אין בר, כלומר אפילו שירדה לקלי' נוגה לברר בירורים אין בה מום של אחיזת הקליפות.

והמבואר בזה"ק בסוד פרה אדומה, שהכונה היא כדי שתתלבש המלכות דקדושה בתוך קלי' נוגה ותברר ותוציא הניצוצות הקדושות שנשארו בתוכה בעת תקון העולמות, וזה תכלית כל עבודתינו בעוה"ז לברר את הניצוצות שבקלי' נוגה, ובכך נטהר האדם ונעשה טהור וקדוש ומוכן לגאולה, אמין.

וחייב כל איש מישראל להאמין, שכשם שבזמן שהיה אפר פרה היה נטהר האדם על ידי זה ממש מטומאתו, והיה יכול להקריב את קרבן הפסח בפועל. כן גם עתה בגלותינו המרה, ע"י קריאת הפרשה בזמנה בספר התורה, נטהרים נפשותינו כל אחד ואחד כפי זכותו והארת נפשו, ואז ראוי הוא לקדושה העליונה שתשרה עליו בליל חג החירות.

ג. כתב מו"ר בחזון עובדיה (הלכה ט), אם טעה הקורא בתורה וסיים פרשת פרה בפסוק "ולגר הגר בתוכם לחוקת עולם", לא יצאו ידי חובתם, ואפילו כבר קראו גם ההפטרה בברכותיה חוזר ופותח הס"ת ומתחיל לקרות (בברכות שלפני ס"ת ולאחריה)

א. כ"ב במועד לכל חי (סי' לא אות קב) וז"ל: ערב שבת פרה יטבול במקוה המים על כל פנים, אפילו דבשאר ערבי שבתות אין לו פנאי לטבול, הנה בשבת זו יעשה זכר למקדש, ואם הוכרח לקיים מצות עונה, יטבול בשבת בבוקר בבוקר אם אפשר לו, ואם לאו לפחות יעשה טבילת ידים, כי פרשה זו ראויה לקרותה טהר גברא טהר יומא, וכתב במעשה הצדקה (דף קכח ע"ב אות מא) וזה לשונו, והיתה לכם לחוקת עולם, שענין פרה נוהגת לעולם ועד, בין בדיבור בין במעשה, הדיבור הוא לקרות פרשת פרה בציבור, והיא מצות עשה לקצת פוסקים, והמעשה שלם יהיה על ידי מצות הצדקה בערב שבת זו, להפריש איש איש כפי יכולתו לצדקה, יתר על שאר הימים, ואין דבר המטהר את האדם מן הקליפות שהם אבי אבות הטומאה דרגא דמותא, כמו מעשה הצדקה, כי אין עבירה מכבה מצות הצדקה, כמו שאין מכבה את התורה, ועל ידי זה הוא זוכה לפתוח את שער החמשים של חמשים שערי בינה. שבא משם הגאולה. עכ"ל.

ב. מרן שו"ע (סי' תרפה). וזמנה בשבת שלפני פרשת החודש בלי הפסק ביניהם, מפני שכן היתה שריפתה במדבר סמוך לניסן, כדי להזות בה את בני ישראל מיד אחר הקמת המשכן, שיהיו טהורים ויכלו לעשות הפסח בזמנו. וקורין פרשה זו להתפלל לפניו יתברך שגם עלינו יזרוק מים טהורים במהרה. ועוד רמזו בספה"ק, שמפז"ר של המן נעשה פר"ה ומפרה נעשה טהור ויכול להקריב קרבן פסח.

עוד כתוב בספרים הקדושים, שקודם קריאת פרשת פרה יקבל על עצמו להיות שפל אצל עצמו, ואז קריאה זו מטהרתו כי אפר רומז למדת הענוה.

סוד פרה אדומה נתבאר בזה"ק פ' חוקת (דף קפ), ושם כתב רשב"י, כי סוד פרה אדומה היא במלכות דקדושה, כשמתלבשת בקלי' נוגה כדי לברר ניצוצות קדושות מתוכם, ומוציאה בלעם מפיהם וחוזרים הניצוצות אל הקדושה. ונמצא שהפרה אדומה שהיא בחי' המלכות - "מטהרת את הטמאים" פ' הניצוצות הקדושים שנטמעו בתוך הקליפות. "ומטמאה את

(יחזקאל לו, יז), שכתוב בה "וזרקתי עליכם מים טהורים" וכו'.

ג. מאחר ולדעת הרבה פוסקים קריאת פרשת פרה היא מצות עשה מהתורה, לכן יקראוה בספר תורה הכשר והמהודר ביותר שבבית הכנסת^ד, ויכוננו לצאת ידי חובה מן התורה^ה. וטוב שהעולה מפטיר יאמר לפני כן לשם יחוד וכו'. (נוסח הלשם יחוד מסודר לקמן).

ד. יש אומרים שאין מעלין קטן למפטיר לארבע פרשיות ויש מתירים. ומ"מ פרשת פרה שלדעת מרן והרבה פוסקים גם היא מן התורה אין להעלות קטן למפטיר, אלא שאם כבר עלה הקטן לא ירד. והשליח ציבור יקרא בס"ת להוציא הציבור ידי חובתם^ו.

פרשת החודש:

א. בשבת שלפני ראש חודש ניסן, מוציאים שני ספרי תורה, בראשון קוראים בפרשת השבוע, ובשני פרשת "החודש הזה לכם ראש חדשים", ומפטירין ב"כה אמר ה' בראשון באחד לחודש" (יחזקאל מה, יח) ולעולם אין להפסיק בין פרשת פרה לפרשת החודש^ז.

ב. אם ראש חודש ניסן חל בשבת, מוציאים שלשה ספרים בראשון קוראים ששה בפרשת השבוע, והשביעי משלים חובת היום בספר השני של ר"ה, ומתחיל "וביום השבת שני כבשים" וכשמסיים אומר קדיש, ואחר כך עולה המפטיר וקורא בספר השלישי בפרשת "החדש הזה לכם ראש חדשים" ואומר קדיש. ומנהג הספרדים לקרות אחר ההפטר פסוק ראשון ואחרון של השמים כסאי^ח.

עיונים והארות

זה מעשה פרה, 'לכפר עליכם' - זה מעשה יוה"כ.

ה. חזו"ע (הלכה ד).

ו. מרן החיד"א בברכי יוסף (סי' רפד ס"ק ב). מו"ר בחזון עובדיה (הלכה י) עיי"ש.

ז. מניל"ה (כט.), רמב"ם (פרק יג מהלכות תפילה הלכה כ), טור שו"ע (סי' תרפה סעי' ד). ורש"י בגמרא שם כתב וז"ל: ששם פרשת הפסח, ובש"ס ירושלמי גרסינן א"ר חמא בדין הוא שיקדים החודש לפרשת פרה, שהרי באחד בניסן הוקם המשכן, ושני לו נשרפה הפרה ומפני מה הקדימוה שהיא טהרתן של ישראל. עכ"ל.

ח. בף החיים סופר (סי' תרפה אות כה), ומו"ר בחזון עובדיה (הלכה ה).

מראש הפרשה עד והנפש הנוגעת וכו'. ואפילו אם הפסיק בפסוק "מים חיים אל כלי" ג"כ לא יצא, וחוזר וקורא כאמור. ומ"מ אם כבר בירך על ההפטר לפניה ולאחריה ואח"כ נזכר, אין צריך לחזור ולברך ברכות ההפטר כשמפטיר שנית.

ובן אם שכחו ולא קראו פרשת פרה כלל, יכולים להשלימה בשבת שלאחריה, באופן שבשבת שאחריה שהיא פרשת החודש יקראו בספר שני פרשת פרה בלא ברכה. (אור לציון ח"ד עמוד שב), והמפטיר יקרא בספר שלישי פרשת החודש, ויפטירו בהפטרת החודש.

ד. בן כתב הרשב"א בחידושיו לברכות, ונפסק בשו"ע (סי' קמו וסי' תרפה), שפרשת פרה דאורייתא. וכן כתב המשך חכמה בפרשת חוקת (דף רלא). והביא ראייה ממסכת יומא (דף ב ע"א), שדרשו שם מן הפסוק: 'צוה ה' לעשות' -